

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/25005-7/25009 GK. 107
7/26133-7/26134 GK. 120
7/26119 GK. 134
7/26946 GK. 135
18.06.2020
7/27052 GK. 136
7/27960 GK. 141

Sayı : 72416558-610-E.418202

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 20.02.2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.621068 sayılı yazınız.
b) 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.630599 sayılı yazınız.
c) 27.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.639660 sayılı yazınız.
ç) 30.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.640081 sayılı yazınız.
d) 31.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.640568 sayılı yazınız.
e) 22.04.2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.646776 sayılı yazınız.

İlgi yazılarınız ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek : Liste ve Cevaplar (15 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN, 7/27052 ESAS SAYILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

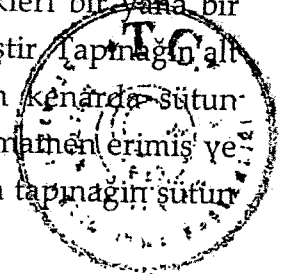
Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Apollon Smintheus Tapınağı restorasyonu projesi Kazı Başkanlığı ve kazı üyesi Restorasyon Uzmanı Y. Mimar Dr. Nimet ÖZGÖNÜL (ODTÜ) tarafından hazırlanmış ve uygulanmıştır. Kazı başkanı yürütücü olarak yer almıştır.

Yüzyıllarca devam eden tahribat nedeniyle tapınak üst yapısına ait özgün bir bölüm olmadığı gibi Tapınak alt yapısı da tamamen yok olmaya yüz tutmuştur. Üzerinde yer alan zeytinyağı işliği (fabrika) ise temelleri de tanınmaz hale getirmiştir. Yapılan kazı ve araştırmalarla çevre köylere kadar dağılmış sütun parçalarının toplanması sonucu üst yapıyı yeniden canlandırma düşüncesi doğmuştur. Planlanan onarım yapının sadece ön cephesinde alt yapıda gerçekleştirilmiştir. İmitasyon tüf ve imitasyon andezitlerden sonra yine imitasyon mermer tercih edilmiştir. Stylobat seviyesine kadar 11 basamaklı ön cephe yükseltilmiş ve bu alt yapı üzerine sütun kaide ve tamburları onarıldıktan sonra dikilmişlerdir. Cepheyi oluşturan mimari öğelerin birleştirilmesinde statik projeye göre hareket edilmiştir. Alt yapıda tüf ve andezit gibi özgün mimari öğelerin korunmasına özen gösterilmiştir. Üst yapıda ise mermer parçalar koruyucu malzemeler ile sağlamlaştırıldıktan ve onarıldıktan sonra kullanılmıştır.

Üst yapıyı taşıyacak tapınak alt yapısının yeterli olmaması ve özgün malzemenin olmayışı imitasyon malzemeyi gerekli kılmıştır. Bu bağlamda özgün mermer malzeme yerine yine mermer malzemedan üretilmiş mermer çakılı, mermer mıcırı, mermer tozu ve beyaz çimento kullanılmıştır. Onarımda dil birliğini sağlamak üzere yapılan müdahalelerde de kırılmış kaide ve tambur gibi öğeler tahribatin niteliğine göre fiber çubuklar kullanılarak, kireç, beyaz çimento, kum, taş kırığı ve tozları kullanılarak tamamlanmıştır. Olmayan kaide ve tambur gibi mimari öğeler özgün formda ve boyutta yeni malzeme ve teknikler kullanılarak yeniden imitasyon olarak dökülmüşlerdir. Bütün bu tamamlamalara rağmen üst yapıda özgün malzeme kullanılmış, imitasyon ise sadece alt yapıda tercih edilmiştir.

Tapınağın Helenistik Çağ dönem özellikleri korunmuştur. Daha doğrusu tapınak alt yapısı da tahrip olduğundan Helenistik dönem özellikleri bir yana bir tapınak olduğu bile anlaşılmazken onarımlar ile anlaşılır hale gelmiştir. Tapınağın alt yapısındaki mermerler tamamen, andezitler ise sadece tek uzun kenarda sütun pabuçlarında korunurken tüf hatıllar yumuşak yapısı nedeniyle tamamen erimiş ve yıpranmıştır. Müdahaleler tapınağın alt yapısında gerçekleştiğinden tapınağın sütun

sırası, özgün malzemenin imitasyonu ve özgün tamburlarla bir araya getirilerek Helenistik Tapınak mimari açıdan görsellik kazanmıştır. Özgün bir yanı kalmamış ve büyük oranda temelleri de tahrip olan bir yapının parçalarının yıllarca süren çalışmayla parçaları bir araya getirilmiştir.

Restorasyon projesi Venedik Tüzüğü'ne uygundur. Çünkü bir yapıyı korumaktan da öte toplum için yararlı hale getirilmiştir. Yapının planı veya bezemeleri değiştirilmemiştir. Yapı çevresi ile birlikte korunmaya alınmıştır. Tapınağın estetik değeri ortaya çıkarılmıştır. Venedik Tüzüğü'nde de ifade edildiği gibi (Madde 12) yapılan onarımlarda imitasyon alt yapı özgün malzemeden kolaylıkla ayrılabilir.

